

Uchwała Nr IV/23/15
Rady Miejskiej w Pyrzycach
z dnia 29 stycznia 2015r.

w sprawie przyjęcia „Gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych dla Gminy Pyrzyce na rok 2015”

Na podstawie art. 18 ust.2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2013r. poz. 594, poz. 645, poz.1318 oraz r. z 2014r. poz. 379, poz.1072), w związku z art. 4¹ ust. 2 i 5 ustawy z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2012r. poz. 1356 oraz z 2013r. poz. 1563, z 2014r. poz. 822, poz.1188) Rada Miejska w Pyrzycach uchwała, co następuje:

§ 1. 1. Przyjmuje się „Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Gminy Pyrzyce na rok 2015”, zwany dalej Programem, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

2. Program obowiązuje od 1 stycznia 2015 r. do 31 grudnia 2015r.

§ 2. 1. Program jest finansowany ze środków przeznaczonych na ten cel w budżecie Gminy Pyrzyce.

2. Burmistrz Pyrzyc przedstawi Radzie Miejskiej w Pyrzycach informację o sposobie wydatkowania środków, o których mowa w ust. 1 do 31 marca 2016r.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Pyrzyc.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady

Paweł Chyt

*Załącznik do Uchwały Nr IV/23/15
Rady Miejskiej w Pyrzycach
z dnia 29 stycznia 2015r.*

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Gminy Pyrzyce na 2015.

**Urząd Miejski
Plac Ratuszowy 1
74-200 Pyrzyce
WWW.um.pyrzyce.gov.pl**

WSTĘP

Konsumpcja alkoholu ma istotny wpływ na zdrowie fizyczne i psychiczne zarówno jednostek, jak i rodzin, a jej konsekwencje dotyczą nie tylko osób pijących szkodliwie, ale wpływają na całą populację. Nadużywanie alkoholu powoduje wiele szkód społecznych, takich jak: zakłócanie bezpieczeństwa publicznego, przestępczość, wypadki samochodowe, przemoc w rodzinie, ubóstwo i bezrobocie. Z tego względu program uwzględnia podejmowanie działań w zakresie: profilaktyki, leczenia, reintegracji społecznej, wszechstronnej pomocy rodzinom z problemem alkoholowym, edukacji społecznej, działań na rzecz poprawy bezpieczeństwa i przestrzegania prawa.

I. RAPORT Z BADAŃ ANKIETOWYCH ESPAD (European School Survey Project and Oter Drugs) ZREALIZOWANYCH W WOJEWÓDZTWIE ZACHODNIOPOMORSKIM W 2011 ROKU.

Najbardziej rozpowszechnioną substancją psychoaktywną wśród młodzieży szkolnej, podobnie jak ma to miejsce w dorosłej części społeczeństwa, okazały się napoje alkoholowe. Wobec nasilających się problemów, pod auspicjami Rady Europy w 1995 roku uruchomiony został wielki europejski program badawczy obejmujący ponad 30 krajów naszego kontynentu (w tym Polskę), dotyczący monitorowania zjawisk związanych między innymi z piciem alkoholu. W 2011 roku zrealizowano kolejną piątą ogólnopolską edycję badań ESPAD. Badanie objęło dwie grupy młodzieży – młodzież urodzoną w 1995 roku i 1993 roku. Badaniem objęto próby o wielkości ok. 2400 uczniów, tj. ok. 112 klas szkolnych w województwie zachodniopomorskim.

Tabela 1. Picie napojów alkoholowych

POZIOM KLASY	WYSZCZEGÓLNIENIE	2003	2011
III klasy gimnazjum	Kiedykolwiek w życiu	93,0	90,4
	W czasie 12 miesięcy przed badaniem	82,9	81,0
	W czasie 30 dni przed badaniem	64,1	58,9
II klasy szkół pogimnazjalnych	Kiedykolwiek w życiu	97,3	97,0
	W czasie 12 miesięcy przed badaniem	95,2	94,1
	W czasie 30 dni przed badaniem	81,0	84,3

Odsetek konsumentów w klasach starszych jest wyższy niż w klasach młodszych. Powyższa prawidłowość występuje zarówno w roku 2003 jak i 2011. Należy zwrócić uwagę, że większość uczniów z tych klas w momencie badania osiągnęła już pełnoletniość lub zbliżyła się do wieku dorosłości. Odsetek konsumentów alkoholu wśród uczniów klas trzecich gimnazjów – głównie piętnasto - szesnastolatków jest niewiele niższy, co wskazuje na przemiany obyczajowe w zakresie używania alkoholu przez młodzież i może budzić niepokój z perspektywy zdrowia publicznego, czy norm prawnych. Cytowane wyniki badania pokazują, że wśród piętnastolatków picie alkoholu stało się, przynajmniej w sensie statystycznym, normą.

Picie w czasie ostatnich 30 dni przed badaniem przyjęto za wskaźnik względnie częstego używania alkoholu. Jakiegokolwiek napoje alkoholowe w tym czasie piło 58,9% uczniów z grupy młodszej i 84,3% uczniów z grupy starszej. Wskaźnik ten był niższy o 5,2% wśród uczniów gimnazjum w stosunku do roku 2003, natomiast wśród uczniów szkół pogimnazjalnych wzrósł o 3,3% na przestrzeni porównywalnych 8 lat.

Dane zawarte w tabeli 2 pokazują, że rozpowszechnienie używania alkoholu okazało się zróżnicowane ze względu na płeć tylko gdy analizujemy picie w czasie ostatnich 30 dni przed badaniem. Wartości pozostałych dwóch wskaźników dla chłopców i dziewcząt są prawie identyczne. Prawidłowość ta dotyczy uczniów z obydwu poziomów nauczania. Wyniki te wskazują postęp procesu emancypacji dziewcząt. Picie alkoholu w naszej kulturze to raczej domena mężczyzn. Wśród dorosłych mieszkańców naszego kraju spotykamy wielokrotnie więcej niepijących kobiet, niż mężczyzn abstynentów. Wśród nastolatków proporcje te są niemal wyrównane.

Tabela 2. Picie napojów alkoholowych wg płci

POZIOM KLASY	WYSZCZEGÓLNIENIE	CHŁOPCY		DZIEWCZĘTA	
		2003	2011	2003	2011
III klasa gimnazjum	Kiedykolwiek w życiu	94,3	91,8	91,7	89,1
	W czasie 12 miesięcy przed badaniem	85,2	82,9	80,6	79,3
	W czasie 30 dni przed badaniem	68,5	64,2	59,7	54,1
II klasy szkół pogimnazjalnych	Kiedykolwiek w życiu	97,6	96,5	97,1	97,5
	W czasie 12 miesięcy przed badaniem	96,3	94,2	94,1	94,0
	W czasie 30 dni przed badaniem	87,3	86,4	74,8	81,8

Używanie poszczególnych napojów alkoholowych na przykładzie doświadczeń alkoholowych zebranych w czasie ostatnich 30 dni przed badaniem przedstawia tabela 3.

Najbardziej rozpowszechnionym napojem alkoholowym, zarówno w trzecich klasach gimnazjów, jak wśród młodzieży starszej, jest piwo, na drugim jest wódka (whisky, koniak, itp.), a dopiero na trzecim wino. Każdy z trzech typów napojów jest bardziej popularny w klasach pogimnazjalnych w porównaniu z klasami gimnazjalnymi. Co najmniej raz w ciągu ostatnich trzydziestu dni pił wódkę (whisky, koniak, itp.) więcej niż co trzeci badany gimnazjalista (42,3%) i więcej niż co drugi uczeń szkoły wyższego poziomu (67,4%). Picie piwa zdarzyło się w tym czasie większości badanych, grubo ponad połowie gimnazjalistów (61,6%) i ponad trzem czwartym młodszej młodzieży (24,2%) objętej badaniem i ponad jedna trzecia uczniów ze starszej grupy (36,1%).

Tabela 3. Picie poszczególnych napojów alkoholowych w czasie ostatnich 30 dni przed badaniem

POZIOM KLASY	WYSZCZEGÓLNIENIE	2003	2011
III klasy gimnazjum	Picie piwa	68,6	61,6
	Picie wina	19,5	24,2
	Picie wódki (whisky, koniak, itp.)	35,2	42,3
II klasy szkół pogimnazjalnych	Picie piwa	81,7	84,2
	Picie wina	27,6	36,1
	Picie wódki (whisky, koniak, itp.)	53,3	67,4

W latach 2003-2011 wśród uczniów szkół pogimnazjalnych zaobserwować można wzrost popularności piwa, podczas gdy wśród młodzieży gimnazjalnej zaznaczył się spadek tej popularności.

Odsetek pijących wino wzrósł w 2011 roku w stosunku do roku 2003 w obu grupach o 4,7% wśród młodszej i o 8,5 % w starszej. Wzrost w obu badanych grupach zaobserwować można badając popularność wódki. W 2011 roku odsetek osób pijących wódkę w stosunku do roku 2003 wzrósł wśród uczniów gimnazjum o 7,1%, wśród uczniów szkół pogimnazjalnych o 14,1%. W 2011 roku obserwuje się wyraźny wzrost popularności tego trunku.

W popularności poszczególnych napojów płeć wprowadza istotne różnice.

Tabela 4 przedstawia dane o odsetkach chłopców i dziewcząt pijących każdy z napojów w czasie ostatnich 30 dni przed badaniem

Tabela 4. Picie poszczególnych napojów alkoholowych w czasie ostatnich 30 dni przed badaniem wg płci

POZIOM KLASY	WYSZCZEGÓLNIENIE	CHŁOPCY		DZIEWCZĘTA	
		2003	2011	2003	2011
III klasy gimnazjum	Picie piwa	74,7	67,4	62,7	56,3
	Picie wina	22,0	26,9	17,1	21,8
	Picie wódki(whisky, koniak, itp.)	40,4	50,1	30,1	35,2
II klasy szkół pogimnazjalnych	Picie piwa	89,1	87,2	74,3	80,8
	Picie wina	29,6	33,2	25,6	39,3
	Picie wódki (whisky, koniak, itp.)	60,0	70,8	46,6	63,5

Na pierwszym miejscu wśród uczniów trzecich klas gimnazjów, zarówno wśród chłopców jak i dziewcząt, jest piwo, potem wódka i jako ostatnie wino. W przypadku każdego z napojów alkoholowych odsetki pijących są wyższe wśród chłopców niż wśród dziewcząt.. Analogiczna sytuacja występuje w przypadku uczniów szkół pogimnazjalnych. W przypadku wina dziewczęta nieco częściej niż chłopcy zaliczają się do pijących w czasie ostatnich 30 dni. Prawidłowość ta występuje wśród starszej młodzieży. Wśród gimnazjalistów prawie nie ma różnic między dziewczętami i chłopcami.

Ilość wypitego przy jednej okazji piwa, wina i wódki są silnie zróżnicowane (tabele 5 – 7), zarówno wśród uczniów klas trzecich gimnazjum jak klas drugich szkół pogimnazjalnych.

Tabela 5. Spożycie jednorazowe piwa

POZIOM KLASY	WYSZCZEGÓLNIENIE	ILOŚĆ PIWA WYPITA PRZY OSTATNIEJ OKAZJI	
		2003	2011
III klasy gimnazjum	Nigdy nie pije piwa	17,6	16,2
	Ostatnim razem nie pił piwa	11,5	15,0
	Poniżej 0,5 litra	26,1	21,3
	Powyżej 0,5 do 1 litra	25,7	30,5
	Powyżej 1 litra do 2 litrów	11,9	9,5
	Powyżej 2 litrów	7,2	7,6
II klasy szkół pogimnazjalnych	Nigdy nie pije piwa	7,7	5,5
	Ostatnim razem nie pił piwa	11,6	12,1
	Poniżej 0,5 litra	18,1	15,0
	Powyżej 0,5 do 1 litra	34,0	37,3
	Powyżej 1 litra do 2 litrów	17,7	17,5
	Ostatnim razem nie pił piwa	10,9	12,7

Tabela 6. Spożycie jednorazowe wina

POZIOM KLASY	WYSZCZEGÓLNIENIE	ILOŚĆ WINA WYPITA PRZY OSTATNIEJ OKAZJI	
		2003	2011
III klasy gimnazjum	Nigdy nie pije wina	56,6	39,6
	Ostatnim razem nie pił wina	19,3	34,6
	Poniżej 100 gram	7,0	12,8
	Powyżej 100 gram do 200 gram	7,5	6,1
	Powyżej 200 gram do 749 gram	5,9	3,8
	750 gram lub więcej	3,8	3,2
II klasy szkół pogimnazjalnych	Nigdy nie pije wina	45,7	24,8
	Ostatnim razem nie pił wina	29,2	43,6
	Poniżej 100 gram	5,8	13,3
	Powyżej 100 gram do 200 gram	8,6	7,6
	Powyżej 200 gram do 749 gram	5,8	5,1
	750 gram i więcej	4,9	5,6

Tabela 7. Spożycie jednorazowe wódki

POZIOM KLASY	WYSZCZEGÓLNIENIE	ILOŚĆ WINA WYPITA PRZY OSTATNIEJ OKAZJI	
		2003	2011
III klasy gimnazjum	Nigdy nie piję wódki	44,4	37,1
	Ostatnim razem nie pił wódki	20,5	26,0
	Poniżej 50 gram	5,4	8,8
	Powyżej 50 gram do 100 gram	9,1	8,4
	Powyżej 100 gram do 250 gram	9,9	9,6
	300 gram i więcej	10,7	10,1
II klasy szkół pogimnazjalnych	Nigdy nie pije wódki	20,5	14,6
	Ostatnim razem nie pił wódki	28,9	32,7
	Poniżej 50 gram	7,6	9,1
	Powyżej 50 gram do 100 gram	12,4	8,9
	Powyżej 100 gram do 250 gram	15,3	12,1
	300 gram lub więcej	15,3	22,7

Najbardziej popularna ilość piwa konsumowana przy jednej okazji przez uczniów młodszych to od 0,5 litra (30,5%). W klasach starszych również najczęściej piję się między 0,5 litra a 1 litrem tego napoju (37,3%). W 2003 roku najbardziej popularną ilością alkoholu wypijaną przez młodzież gimnazjalną przy jednej okazji było poniżej pół litra. Mniej informacji mamy o spożyciu wina i wódki przy jednej okazji. Bowiem znacznie mniej badanych piło te trunki w czasie swojej ostatniej okazji. Rozkłady odpowiedzi pokazują jednak wyraźnie odmienny charakter tych dwóch napojów. W przypadku wina badani grupują się w rejonie niższych wartości, w przypadku wódki, zarówno wśród młodszych jak i starszych uczniów, odsetek badanych rośnie wraz z wyższą ilością alkoholu. Podobnie jak wśród dorosłych, w młodym pokoleniu wino i wódka zdają się pełnić odmienne funkcje. Ponieważ picie wina ma wyraźnie bardziej symboliczny charakter, stąd wystarczą mniejsze jego ilości. Wódka zaś służy głównie jako intoksykant, stąd pije się jej więcej.

Dla zdrowia młodego człowieka, jak również dla porządku publicznego szczególnie niebezpieczne jest picie w znacznych ilościach, ilościach szczególnie takich, które prowadzą do przekroczenia progu nietrzeźwości. Jak pokazują dane z tabeli 8 większość badanych na każdym z poziomów nauczania ma za sobą doświadczenie upicia się.

Tabela 8. Przekraczanie progu nietrzeźwości

POZIOM KLASY	WYSZCZEGÓLNIENIE	TAK		NIE	
		2003	2011	2003	2011
III KLASY GIMNAZJUM	Kiedykolwiek w życiu	61,4	55,3	38,6	44,7
	W czasie 12 miesięcy przed badaniem	50,5	41,0	49,5	59,0
	W czasie 30 dni przed badaniem	32,8	23,0	67,2	77,0
II klasy szkół pogimnazjalnych	Kiedykolwiek w życiu	83,4	77,4	16,6	22,6
	W czasie 12 miesięcy przed badaniem	71,5	59,7	28,5	40,3
	W czasie 30 dni przed badaniem	40,9	38,7	59,1	61,3

Dane pokazują, że w czasie ostatnich 12 miesięcy przebadaniem upiła się chociaż raz mniej niż połowa (41%) młodszej młodzieży i prawie 60% starszych uczniów. uczniowie czasie ostatnich 30 dni poprzedzających badanie w stan nietrzeźwości wprowadziło się ponad 20% uczniów trzecich klas gimnazjów i prawie 40 % uczniów klas drugich pogimnazjalnych. Porównanie wyników uzyskanych w 2011 roku z wynikami z 2003 roku ujawnia tendencję spadkową wszystkich wskaźników w czasie ostatnich ośmiu lat.

Przekraczanie progu nietrzeźwości zdarzało się częściej w grupie chłopców niż dziewcząt. (tabela 9).

Tabela 9. Przekraczanie progu nietrzeźwości wg płci

POZIOM KLASY	WYSZCZE- GÓLNIENIE	CHŁOPCY				DZIEWCZĘTA			
		TAK		NIE		TAK		NIE	
		2003	2011	2003	2011	2003	2011	2003	2011
III klasy gimnazjum	Kiedykolwiek w życiu	68,3	57,7	31,7	42,3	54,7	53,3	45,3	46,7
	W czasie 12 miesięcy przed badaniem	59,3	43,3	40,7	56,7	42,1	39,1	57,9	60,9
	W czasie 30 dni przed badaniem	42,5	26,7	57,5	73,3	23,4	19,9	76,6	80,1
II klasy szkół pogimnazjalnych	Kiedykolwiek w życiu	88,1	77,9	11,9	22,1	78,8	77,0	21,2	23,0
	W czasie 12 miesięcy przed badaniem	79,9	62,4	20,1	37,6	63,3	56,7	36,7	43,3
	W czasie 30 dni przed badaniem	51,6	43,7	48,4	56,3	30,5	33,3	69,5	66,7

Odsetek upijających się chłopców zarówno w młodszej grupie badanych, jak i starszej grupie znacznie przewyższa odsetki upijających się dziewcząt. Porównując wyniki ostatniego pomiaru do badań z 2003 roku wśród chłopców, zarówno z gimnazjów jak i szkół pogimnazjalnych obserwuje się spadek w każdej kategorii upijania się. Szczególnie wskaźnik przekroczenia nietrzeźwości w czasie 30 dni przed badaniem wśród młodszych uczniów obniżył się prawie o połowę. Również dziewczęta upijają się rzadziej.

Wyjątkiem jest wzrost upijania się starszych dziewcząt w czasie 30 dni przed badaniem.

W 2011 roku kwestię nietrzeźwości badano także przy użyciu drugiego pytania, w którym nietrzeźwość została zdefiniowana bardziej precyzyjnie poprzez wskaźniki behawioralne (zataczanie się, bełkotanie, utrata pamięci).

Tabela 10. Silne upicie się tzn. wypicie tyle, żeby np. zataczać się, nie pamiętać co się działo.

POZIOM KLASY	WYSZCZEGÓLNIENIE	CHŁOPCY	DZIEWCZĘTA
III klasy gimnazjum	Kiedykolwiek w życiu	51,3	48,7
	W czasie 12 miesięcy przed badaniem	37,0	63,0
	W czasie 30 dni przed badaniem	16,7	83,3
II klasy szkół pogimnazjalnych	Kiedykolwiek w życiu	70,5	29,5
	W czasie 12 miesięcy przed badaniem	49,7	76,1
	W czasie 30 dni przed badaniem	23,9	76,1

Odsetki potwierdzeń nietrzeźwości są oczywiście niższe niż poprzednio, jednak lokują się wysoko. Stanu silnego upojenia alkoholem doświadczyła chociaż raz w życiu ponad połowa piętnasto - szesnastolatków (51,3%) i ponad dwie trzecia uczniów ze starszej grupy (70,5%). W czasie ostatnich 30 dni w stanie silnego upicia się było 16,7% uczniów trzecich klas gimnazjów i 23,9% uczniów drugich klas szkół pogimnazjalnych.

Sięganie po napoje alkoholowe oraz rozmiary picia zależne są, przynajmniej w pewnym stopniu, od postaw i oczekiwań wobec alkoholu. Tabela 11 przedstawia w pięciopunktowej skali szacunkowej, na ile prawdopodobne jest, że doświadczą po alkoholu wymienionych w pytaniu konsekwencji.

Tabela 11. Oczekiwania wobec alkoholu

POZIOMKLASY	WYSZCZEGÓLNIENIE	1	2	3	4	5
III klasy gimnazjum	Poczuję się odprężony	22,6	31,0	25,3	12,3	8,8
	Będę miał kłopoty z policją	10,9	11,7	26,7	23,4	27,2
	Zaszkodzi to mojemu zdrowiu	18,4	22,6	24,5	18,7	15,8
	Poczuję się szczęśliwy	16,2	28,6	30,7	13,6	11,0
	Zapomnę o swoich problemach	20,5	26,8	23,8	16,2	12,8
	Nie będę w stanie przestać pić	7,6	7,7	18,0	21,7	45,0
	Będę miał kaca	23,5	25,4	21,8	17,0	12,3
	Będę bardziej przyjazny i towarzyski	21,8	31,6	24,3	11,6	10,7
	Zrobię coś czego będę żałował	15,6	20,7	25,7	18,4	19,6
	Będę świetnie bawić	29,3	34,7	23,1	6,9	6,0
	Zrobi mi się niedobrze	13,8	18,0	31,3	20,2	1
II klasy szkół pogimnazjalnych	Poczuję się odprężony	32,8	36,3	16,7	9,5	4,8
	Będę miał kłopoty z policją	5,6	10,1	21,6	30,0	32,8
	Zaszkodzi to mojemu zdrowiu	11,0	18,3	27,3	27,6	15,8
	Poczuję się szczęśliwy	16,4	32,4	28,7	15,6	6,8
	Zapomnę o swoich problemach	19,6	30,1	20,8	17,5	12,0
	Nie będę w stanie przestać pić	5,5	6,4	14,4	22,1	51,6
	Będę miał kaca	21,7	26,0	23,7	18,4	10,2
	Będę bardziej przyjazny i towarzyski	26,1	36,3	21,2	9,9	6,5
	Zrobię coś, czego będę żałował	10,2	18,2	26,1	23,9	21,7
	Będę się świetnie bawić	33,2	40,0	19,3	4,4	3,0
	Zrobi mi się niedobrze	9,7	19,8	29,1	26,9	14,5

1-BARDZO PRAWDOPODOBNE

2-PRAWDOPODOBNE

3-NIE WIADOMO

4-MAŁO PRAWDOPODOBNE

5-ZUPEŁNIE NIEPRAWDOPODOBNE

Jak pokazują wyniki badania przeprowadzonego w województwie zachodniopomorskim, większość nastolatków ma za sobą próby z podejmowaniem zachowań niedozwolonych, nieakceptowanych społecznie dla tego okresu życia. Podstawowym problemem profilaktyki staje się zatem ograniczanie tych niekorzystnych doświadczeń zarówno jeśli chodzi o inicjację jak i ich intensywność. Wyniki omawianych badań dostarczają wielu ważnych przesłanek dla podjęcia takich rozważań do lokalnej społeczności. Do okoliczności sprzyjających sięgnięciu po środki psychoaktywne obok czynników sytuacyjnych i osobistych (ciekawość, przekonaniu o „cudownym” działaniu, polepszeniu nastroju, dokumentowanie własnej dorosłości) należy percepcja postaw, przekonań, a także różnorodnych zachowań związanych mniej lub bardziej bezpośrednio ze stosowaniem napojów alkoholowych.

W kontekście przedstawionych wyników badań w oddziaływaniach profilaktycznych najważniejsze jest: wczesne ich wprowadzanie, systematyczność prowadzenia, spójność oddziaływań, oddziaływania płynące z możliwe różnych dostępnych dzieciom i młodzieży środowisk społecznych (rodzina, osoby prowadzące zajęcia pozalekcyjne, inni dorośli w środowisku lokalnym).

Profilaktyka używania substancji powinna więc rozpoczynać się jak najwcześniej, trwać permanentnie, a jej forma i przekazywanie treści powinny być dostosowane do aktualnych potrzeb rozwojowych dzieci i młodzieży.

II. PROFILAKTYKA I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

Działania ujęte w programie inicjowane przez Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, realizowane będą we współpracy z wieloma instytucjami rządowymi, samorządowymi oraz organizacjami pozarządowymi.

1. CEL PROGRAMU

Nadrzędnym celem programu w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych jest zapobieganie powstawaniu nowych problemów alkoholowych, zmniejszenie tych, które aktualnie występują oraz zwiększenie zasobów niezbędnych do radzenia sobie z już istniejącymi problemami.

Cele strategiczne w tym zakresie to:

1. Zwiększenie wiedzy na temat szkód wynikających z picia alkoholu dla życia rodzinnego i społecznego.
2. Zwiększenie kompetencji wychowawców i nauczycieli w zakresie pracy profilaktycznej z dziećmi i młodzieżą oraz z rodzicami.

3. Upowszechnienie nowoczesnych szkolnych i środowiskowych programów profilaktycznych.
4. Zwiększenie skuteczności i dostępności terapii w zakresie nowoczesnych strategii i metod rozwiązywania problemów alkoholowych, alkoholowych tym przemoc w rodzinie.
5. Zwiększenie skuteczności podejmowanych działań kontrolnych i interwencyjnych w stosunku do podmiotów prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych.

Cele programu zostaną osiągnięte poprzez realizację zadań własnych Gminy określonych na 2015 rok.

2. ZADANIA I SPOSÓB ICH REALIZACJI

Wskazane na 2015 rok zadania są inicjowane przez Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na podstawie dotychczasowej pracy i potrzeb do realizacji

Zadanie 1

Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu.

1. Działalność Punktu Informacyjno- Konsultacyjnego dla osób uzależnionych oraz ich rodzin oraz ofiar i sprawców przemocy, do którego zadań należy m.in.:
  - motywowanie do podjęcia terapii.
  - doradztwo i konsultacje specjalistów – psycholog, terapeuta, członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przemocy w Rodzinie,
  - informowanie o możliwości podjęcia leczenia osób uzależnionych oraz udziału w programie korekcyjnym dla sprawców przemocy,
  - udostępnianie materiałów o charakterze informacyjno – edukacyjnym,
  - objęcie działaniami profilaktycznymi osób dowiezionych w stanie nietrzeźwości do Izby Wyrzeźwień w Szczecinie.

Zakres finansowanie działalności Punktu Informacyjno – Konsultacyjnego obejmuje:

- zakup materiałów informacyjno – edukacyjnych,
- finansowanie udziału w szkoleniach i kursach osób wykonujących zadania w PIK,
- wynagrodzenia dla osób specjalistów – psychologa, terapeuty, członków Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przemocy w Rodzinie,
- dotacja celowa na realizację działań profilaktycznych w Izbie Wyrzeźwień w Szczecinie.

2.Działalność Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych działającej przy Burmistrzu Pырzyc, do której zadań należy m. in.:

- prowadzenie przez Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych procedur zmierzających do podjęcia leczenia odwykowego,
- motywowanie osób uzależnionych do podjęcia terapii w placówkach lecznictwa odwykowego,
- przeprowadzanie wywiadów w miejscu zamieszkania osoby uzależnionej od alkoholu,
- kierowanie osób uzależnionych od alkoholu na badania przez zespół biegłych w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu oraz wskazania rodzaju zakładu lecznictwa,
- występowanie do sądu z wnioskiem o wszczęcie procedury zobowiązania do leczenia osób uzależnionych od alkoholu,
- monitorowanie sytuacji osoby zobowiązanej do leczenia.

Zakres finansowania działalności Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych:

- koszty wydania opinii zespołu biegłych,
- opłaty sądowe związane ze składaniem wniosku o wszczęcie procedury zobowiązania do leczenia,
- wynagrodzenie członków Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Zadanie 2

Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

Zadanie to jest realizowane poprzez:

1. Prowadzenie poradnictwa psychologicznego w Punkcie Informacyjno-Konsultacyjnym.
2. Doskonalenie i upowszechnianie standardów interdyscyplinarnej pracy na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie poprzez następujące działania:
  - a) prowadzenie szkoleń i konferencji na temat zjawiska przemocy w rodzinie, mechanizmów przemocy w rodzinie i jej wpływu na funkcjonowanie osób doświadczających lub stosujących przemoc, możliwości udzielania pomocy rodzinom z problemem alkoholowym i przemocy, kompetencji podmiotów działających na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
  - b) organizowanie narad i spotkań służących wypracowaniu wspólnej polityki wobec zjawiska przemocy w rodzinie.

3. Doskonalenie metod interwencji w sytuacji przemocy w rodzinie w ramach procedury „Niebieskiej Karty”.
4. Prowadzenie działań interwencyjnych w sytuacjach kryzysowych w rodzinach.

Zakres finansowania tego zadania obejmuje:

- wynagrodzenia specjalistów w zakresie poradnictwa oraz prowadzonych konferencji,
- zakup szkoleń tematycznych.

Zadanie 3

Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych.

1. Działalność Świetlic Środowiskowych dla dzieci i młodzieży na terenach wiejskich Gminy Pyrzyce.
2. Uruchomienie i działalność Klubu Młodzieżowego w Pyrzycach.

Zakres finansowania działalności świetlic obejmuje:

- ponoszenie częściowych kosztów za media, środki czystości oraz opał,
  - zakup artykułów spożywczych dla uczestników zajęć w świetlicach w związku organizacją spotkań okolicznościowych, oraz uroczystości dla dzieci i młodzieży,
  - zakup materiałów papierniczych, biurowych, dydaktycznych i innych niezbędnych do prowadzenia zajęć,
  - organizacja wyjazdów i wycieczek,
  - wynagrodzenia dla wychowawców,
  - wyposażanie świetlic w materiały edukacyjne, sprzęt sportowy oraz sprzęt umożliwiający poprawę jakości funkcjonowanie świetlic,
  - wynagrodzenia dla specjalistów pracujących w Klubie Młodzieżowym w Pyrzycach,
  - koszty wyposażenia Klubu Młodzieżowego.
3. Podnoszenie jakości Szkolnych Programów Profilaktyki zwłaszcza poprzez:
    - wdrażania wystandaryzowanych programów profilaktyki dla dzieci i młodzieży o potwierdzonej skuteczności,

- udział nauczycieli realizujących programy profilaktyczne w szkoleniach z zakresu pracy profilaktycznej z dziećmi i młodzieżą, rozwijających umiejętności prowadzenia zajęć profilaktycznych,
  - udział nauczycieli w szkoleniach rozwijających kompetencje w zakresie rozwiązywania problemów wychowawczych w szkole.
4. Podejmowanie działań o charakterze edukacyjnym dla rodziców, mających na celu wspieranie abstynencji dziecka i przygotowania go do podejmowania świadomych i odpowiedzialnych decyzji związanych z używaniem alkoholu.
  5. Wprowadzanie do szkół nowoczesnych programów interwencyjnych, mających na celu udzielenie pomocy i wsparcia uczniom sięgającym po alkohol.
  6. Szkolenie realizatorów programów i zajęć profilaktycznych.
  7. Włączanie się w ogólnopolskie i regionalne kampanie edukacyjne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.
  8. Podejmowanie działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych mających na celu ograniczanie dostępności napojów alkoholowych i przestrzegania zakazu sprzedaży alkoholu osobom poniżej 18 roku życia.
  9. Włączanie się w ogólnopolskie i regionalne kampanie edukacyjne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.
  10. Podejmowanie działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych mających na celu ograniczanie dostępności napojów alkoholowych i przestrzegania zakazu sprzedaży alkoholu osobom poniżej 18 roku życia.

Zakres finansowania tego zadania obejmuje:

- Zakup szkoleń oraz programów profilaktycznych do szkół.
- Zakup materiałów profilaktycznych, w tym plakatów, filmów szkoleniowych, informatorów niezbędnych do realizacji programów i kampanii.

Zadanie 4

Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych.

Zadanie to realizowane będzie głównie poprzez wspieranie finansowe organizacji abstynenckich, których działalność polega na:

- rehabilitacji osób uzależnionych i współuzależnionych, poprzez działalność promującą trzeźwy styl życia,
- zapewnianiu „azylu trzeźwości”,
- dzieleniu się doświadczeniami w trzeźwieniu i umacnianiu abstynencji.

Finansowanie tego zadania polega na wspieraniu organizacji pozarządowych w realizacji poszczególnych zadań programu odbywać się będzie z zastosowaniem procedury zlecenia zadań organizacjom pozarządowym w myśl ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i wolontariacie.

Zadanie 5

Podjęcie interwencji w związku z naruszeniem przepisów art. 13¹ i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

1. Kontrola zasad sprzedaży napojów alkoholowych w punktach prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych.
2. Opiniowanie wniosków o wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych przez Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
3. Szkolenie sprzedawców napojów alkoholowych – rozpowszechnianie materiałów edukacyjnych.

Zadanie 6

Wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie Centrów Integracji Społecznej

Zadanie to realizowane będzie głównie poprzez:

1. Rehabilitację osób uzależnionych od alkoholu i członków ich rodzin.
2. Przeciwdziałanie przemocy domowej, działania na rzecz pomocy dzieciom osób uzależnionych od alkoholu.
3. Rozwijanie działalności świetlic środowiskowych.
4. Wspieranie działalności stowarzyszeń abstynenckich.

3. KOMISJA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

Członkowie Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych powoływani są przez Burmistrza Pyrzyc zgodnie z zasadami określonymi w ustawie z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2012r. poz. 1356 oraz z 2013r. poz. 1563, z 2014r. poz. 822, poz.1188)

1. Komisja wykonuje swoje obowiązki w oparciu o Regulamin Organizacyjny Pracy Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Pырzycach.

Zgodnie z ustawą z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2012r. poz. 1356 oraz z 2013r. poz. 1563, z 2014r. poz. 822, poz.1188)

2. W skład Komisji wchodzi 9 osób przeszkolonych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.
3. Za udział w posiedzeniu Komisji członkom przysługuje wynagrodzenie w wysokości 10 % minimalnego wynagrodzenia za pracę, określonego w Rozporządzeniu Rady Ministrów.
4. Za przeprowadzenie:
  - a) wywiadu u osoby uzależnionej lub jej rodziny,
  - b) kontroli trzech punktów sprzedaży napojów alkoholowych,członkowi Komisji przysługuje wynagrodzenie jak w pkt 4.
5. Członkom Komisji przysługuje zwrot kosztów przejazdu w związku z wykonywanymi obowiązkami oraz udziałami w szkoleniach na zasadach przysługujących z tytułu podróży służbowej na terenie kraju pracownikom Urzędu Miejskiego w Pырzycach.

4. WSKAŹNIKI REALIZACJI CELÓW

Wskaźniki będą określone na podstawie:

- liczby osób uzależnionych i pijących szkodliwie, członków ofiar i sprawców przemocy korzystających ze wsparcia Punktu Konsultacyjno-Informacyjnego,
- liczby osób, wobec których prowadzono postępowanie o zobowiązanie do leczenia uzależnienia,
- liczby osób skierowanych na badania zespołu biegłych celem wydania opinii w przedmiocie uzależnienia,
- liczby osób uzależnionych i członków ich rodzin, z którymi przeprowadziła rozmowy KRPA,
- liczby uczestników zajęć w świetlicach środowiskowych,
- liczby dzieci i młodzieży, nauczycieli i rodziców objętych programami profilaktycznymi.,
- liczby osób przeszkolonych w zakresie zapobieganie uzależnieniom, przemocy,
- liczby wydanych opinii wniosków wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych,
- liczby kontroli przeprowadzonych w punktach sprzedaży alkoholu na terenie Gminy Pырzyce,

- liczby osób będących pod wpływem alkoholu odwiezionych przez Policję do Izby Wytrzeźwień w Szczecinie z terenu Gminy Pyrzyce.

5. REALIZATORZY PROGRAMU

1. Pełnomocnik Burmistrza Pyrzyce ds. Uzależnień i Zdrowia.
2. Pełnomocnik Burmistrza Pyrzyce ds. Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi
3. Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Pyrzycach.
4. Jednostki Organizacyjne Gminy Pyrzyce
5. Organizacje pozarządowe i pożytku publicznego spełniające definicję art. 3 ust. 2. ustawy z dnia 24 kwietnia 2005 roku o działalności pożytku publicznego i wolontariacie.
6. Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

Zadania koordynacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych powierza się Pełnomocnikowi Burmistrza ds. Uzależnień i Zdrowia. Pełnomocnik przygotowuje projekt GPPiRPA, sprawuje bieżącą koordynację i nadzór nad formalną i merytoryczną zgodnością działań z zadaniami ujętymi w zatwierdzonym Programie.

6. ZASADY FINANSOWANIA PROGRAMU

Środki finansowe, które otrzymują samorzady gminne za korzystanie przez podmioty gospodarcze z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, powinny w całości zostać wykorzystane na realizację gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz gminnych programów przeciwdziałania narkomanii. Jednoznacznie określa to art. 18² ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, który brzmi: „dochody z opłat za wydane zezwolenia na podstawie art. 18 lub 18¹ zezwolenia oraz dochody z opłat określonych w art. 11¹ mogą być wykorzystywane jedynie na realizację gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz gminnych programów, o których mowa w art. 10 ust. 2 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii.”

Na realizację Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2015 określono środki finansowe są w uchwale budżetowej Gminy Pyrzyce na rok 2015 na kwotę 330 000 złotych.